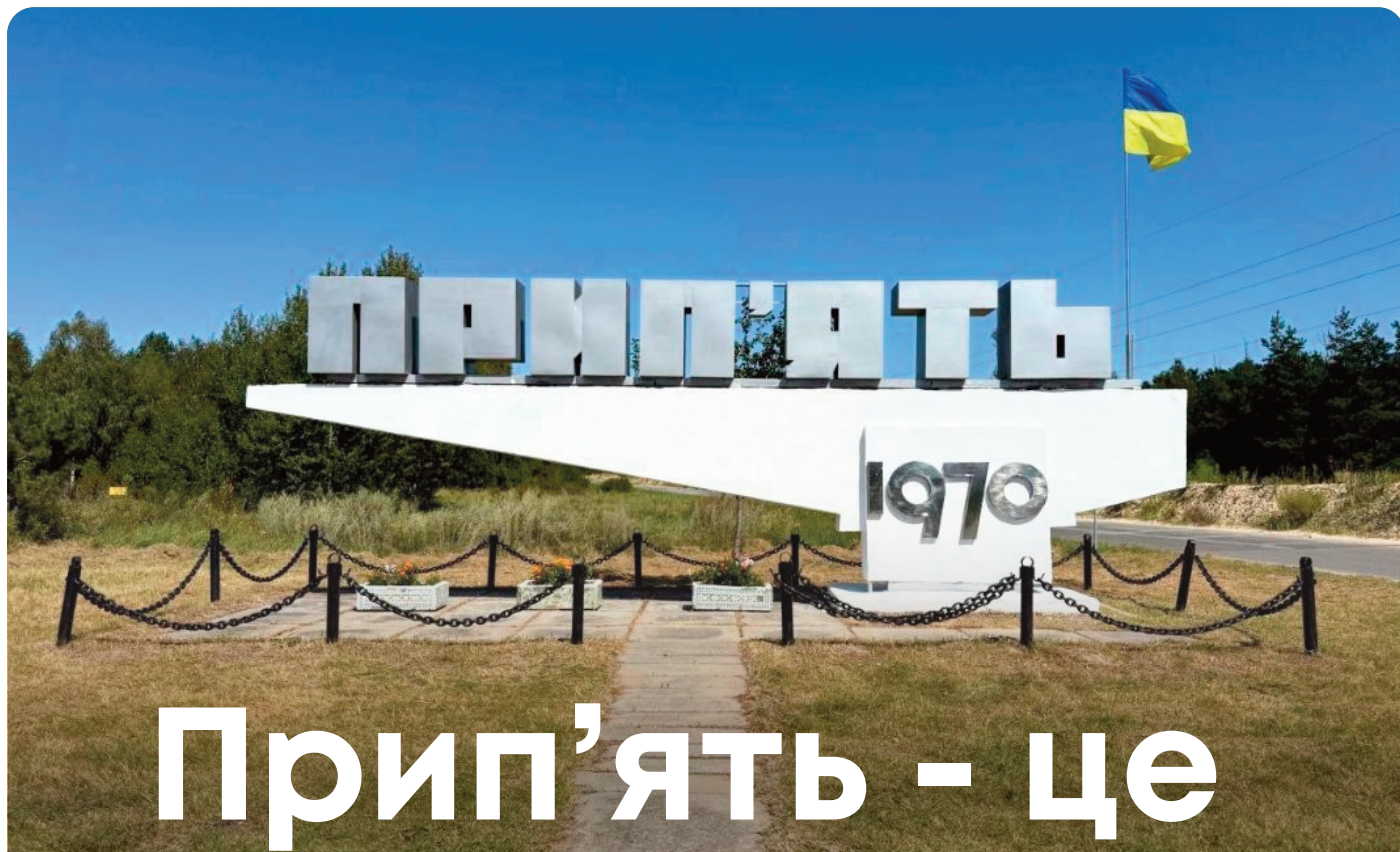

29 серпня 2025 | № 16
(1606)

НОВИНИ ЧАЕС

Офіційне видання
ДСП «Чорнобильська АЕС»

Прип'ять - це

Україна!

На території офісного центру відкрито нове місце для паління

див. стор.3

У ЦЬОМУ НОМЕРІ

стор. 3 — На Чорнобильській АЕС відбулося виїзне засідання Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради.

стор. 3 — На території офісного центру відкрито нове місце для паління.

стор. 4 — Прип'ять — це Україна!

стор. 5 - 6 — Ядерні катастрофи: пам'ятати, щоб не повторювати.

стор. 7 — Безбар'єрність як прояв дорослості суспільства.

стор. 8 - 10 — Персонал АЕС потребує захисту.

ДАТИ І ПОДІЇ

20 серпня 2021 року — ДСП «Чорнобильська АЕС» отримала ліцензію на провадження діяльності з переробки, зберігання радіоактивних відходів, що існують та утворюються під час перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему (експлуатацію комплексу конфайнмента та об'єкта «Укриття»).

21 серпня 1984 року — Менше ніж через 7 років після запуску на Чорнобильській АЕС вироблено 100 000 000 000 кВт.год електроенергії.

Серпень 2008 року — Завершені стабілізаційні заходи на об'єкті «Укриття».

Ідеальним варіантом захисту працівників АЕС було б призначення уповноваженого омбудсмена у справах ядерної інфраструктури в зоні збройного конфлікту...

див. стор. 10

На Чорнобильській АЕС відбулося виїзне засідання Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради

25 серпня 2025 року на території Державного спеціалізованого підприємства «Чорнобильська атомна електростанція» відбулося виїзне засідання Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України.

Учасники засідання обговорили питання соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, правове забезпечення пільг та гарантій ліквідаторів, а також заходи з гідного вшанування їхнього подвигу. Окрему увагу приділили перспективам використання територій, що зазнали радіоактивного забруднення.

Це вже друге виїзне засідання ТСК, що проводиться на майданчику ЧАЕС. Перше було проведено 26 квітня 2025 року.

На території офісного центру відкрито нове місце для паління

Для зручності працівників на території офісного центру ДСП «Чорнобильська АЕС» облаштовано нове спеціально відведене місце для паління.

Воно відповідає вимогам чинного законодавства та стандартам безпеки: обладнане урною для недопалків, захищене від вітру і розташоване на безпечній відстані від будівель.

Основна мета облаштування таких зон – забезпечити комфорт працівників та дотримання правил охорони праці й пожежної безпеки. Одночасно це допомагає підтримувати чистоту на території та зменшує кількість випадків паління у невстановлених місцях.

Адміністрація ЧАЕС нагадує, що паління дозволяється лише у спеціально визначених місцях.

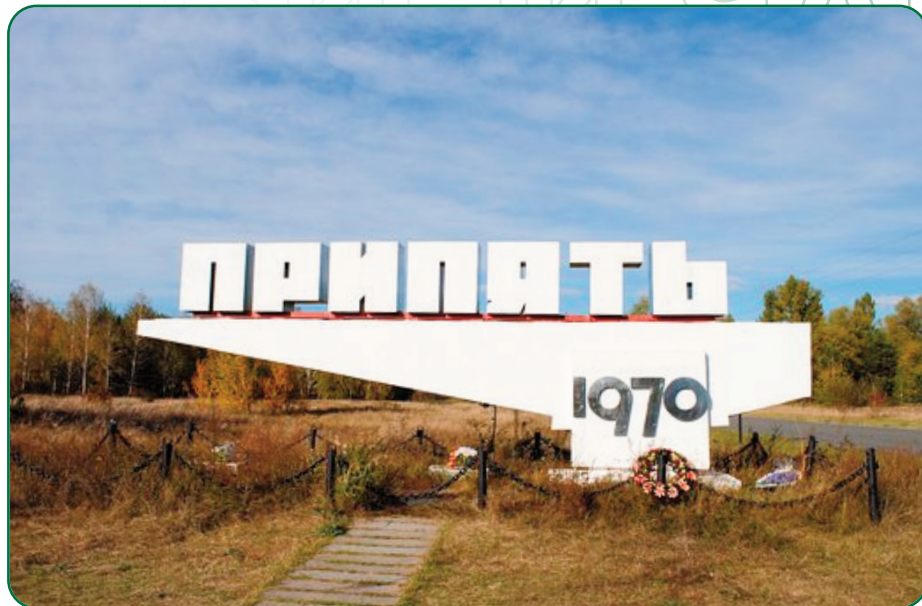
Дотримання правил паління у громадських місцях є важливою складовою культури безпеки на підприємстві.

Прип'ять — це Україна!

Прип'ять. Місто-привид, що стало символом однієї з найбільших техногенних катастроф в історії людства. Його образ міцно закріпився в усьому світі, але не завжди з коректним написанням, що викликало дискусії та непорозуміння. Однак завдяки ініціативі, що зародилася в інтерактивному просторі «ЗонАрт» у Славутічі, було відновлено історичну справедливість: місто отримало стелу з правильним українським написанням — Прип'ять.

Народження ідеї в «ЗонАрт»

У Славутічі існує унікальний інтерактивний простір — «ЗонАрт». Цей простір створений, щоб розповісти історію ЧАЕС — від початку будівництва до аварії та сьогодні. Серед експонатів «ЗонАрт» знаходиться мініатюрна стела з назвою міста, написаною саме так, як вона має бути — з апострофом: Прип'ять. Цей, здавалося б, невеликий, але надзвичайно важливий елемент став каталізатором великих змін. Під час робочого візиту до Славутича керівник Державного агентства з управління зоною відчуження,

Володимир Фещенко відвідав «ЗонАрт». Він побачив макет, і фахівець відділу міжнародного співробітництва та інформації запропонував змінити напис на справжній стелі.

Створення нової стели

Керівництво Чорнобильської АЕС підтримало ініціативу і силами персоналу ЧАЕС виправили напис та повернули стелі початковий вигляд. Відновлення правильного історичного написання

на стелі «Прип'ять» — це крок до відновлення історичної справедливості.

Значення проєкту

Сьогодні стела Прип'ять є важливим символом. Вона підкреслює, що це місто, попри трагедію, залишається частиною української історії. Цей випадок показує, як навіть невелика ідея може призвести до важливих змін, відновлюючи правильне сприйняття історичних фактів.

Оновлена стела «Прип'ять»

Ядерні катастрофи: пам'ятати, щоб не повторювати

80 років тому було здійснено ядерний удар по японському місту Хіросіма. Майже через 40 років сталася ядерна катастрофа на Чорнобильській АЕС. Незважаючи на те, що ці дві події мають принципово різні причини, механізми та наслідки, у ЗМІ їх часто подають разом як приклади найстрашніших ядерних інцидентів.

Дійсно, обидві події пов'язані з вивільненням ядерної енергії, що супроводжувалося викидом радіоактивних речовин у довкілля. У Хіросімі це стало результатом ядерного вибуху, спричиненого поділом урану-235, а на ЧАЕС сталася аварія на ядерному реакторі РБМК-1000, що призвела до викиду радіонуклідів із зруйнованої активної зони.

В обох випадках відбулося радіоактивне забруднення довкілля — ґрунту, води та повітря, що створило гостру і довгострокову загрозу для здоров'я людей і екосистем. Обидві події спричинили значні людські втрати, включно з негайними смертями та довгостроковими наслідками у вигляді променевої хвороби, онкологічних захворювань та інших патологій, пов'язаних із радіацією.

Також в обох випадках постраждали великі території, а населення було змушене евакуюватися. Обидві події значно вплинули на суспільне сприйняття ядерної енергії та зброї. Хіросіма стала символом жаху ядерної війни, а Чорнобиль — найбільшою техногенною катастрофою в історії атомної енергетики. Обидві події вплинули на міжнародні норми безпеки та політику в галузі ядерних технологій.

Однак відмінності між цими двома подіями значно суттєвіші, ніж при-

йнято вважати.

Основними уражаючими факторами в Хіросімі були тепловий спалах, ударна хвиля, нейтронне та гамма-випромінювання. Бомба «Малюк» (*Little Boy*) містила 64 кг урану-235, з яких менше 1 кг зазнало поділу, створивши вибух потужністю близько 15 кілотонн у тротиловому еквіваленті.

Вибух стався на висоті приблизно 600 метрів, що зменшило локальне радіоактивне забруднення, оскільки більша частина радіонуклідів піднялася в стратосферу. Хіросіма зазнала миттєвих руйнувань і жертв, але з мінімальним довгостроковим забрудненням.

Основне зараження обмежалося зоною радіусом близько 1,3 км від епіцентру, де нейтронне та гамма-випромінювання становили головну загрозу. Радіоактивні опади («чорний дощ») зачепили невелику територію, але їхній вплив був обмеженим.

Паровий вибух на Чорнобильській АЕС зруйнував реактор, викинувши в атмосферу близько 50 мільйонів кюрі радіоактивних речовин, що за активністю викинутих радіонуклідів еквівалентно 500 бомбам, скинутим на Хіросіму.

Реактор горів 9 днів, що посилювало викид радіонуклідів. Чорнобиль став найбільшою техногенною катастрофою через тривалий викид, який зробив зону відчуження непридатною для життя на багато століть.

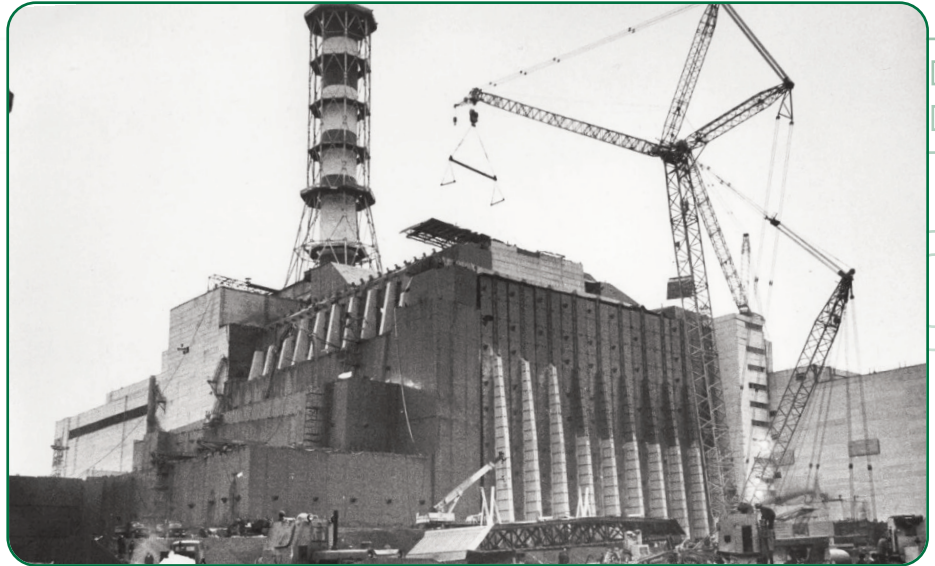
У Хіросімі в день вибуху (6 серпня 1945 року) загинуло від 70 000 до 80 000 осіб через теплове випромінювання, ударну хвилю та гостру променеву хворобу. До кінця 1945 року загальна кількість жертв сягнула 90 000–166 000 через опіки, променеву хворобу та інші наслідки. Протягом наступних років (до 1950) кількість загинувших, включно з тими, хто помер від раку та інших довгострокових ефектів, могла досягти 200 000.

На Чорнобильській АЕС у ніч аварії загинуло двоє осіб: один — одразу, другий — через кілька годин. Ще 28 осіб померли протягом тижнів від гострої променевої хвороби та опіків. Оцінки довгострокових жертв сильно різняться. Грінпреасе і організація «Лікарі проти ядерної війни» стверджують, що кількість жертв серед ліквідаторів і населення може сягати десятків тисяч, включно з 10 000 випадків раку щитовидної залози та 50 000 очікуваних випадків.

Встановлені прямі жертви (гостра променева хвороба, аварійні смерті): ~30–50 осіб. Середня оцінка становить 16 000–40 000 смертей (за моделями BOO3, Cardis, TORCH 2016), а максимальні оцінки — до 60 000 або ~93 000 смертей, якщо враховувати менш високодозові зони по всій Європі за 40-річний період після аварії.

На відміну від Хіросіми, у Чорнобилі значна частина смертей пов'язана з хронічним впливом радіації, а не з одномоментною подією.

У Хіросімі, незважаючи на те, що основним радіонуклідом був уран-235, більша частина продуктів поділу піднялася в стратосферу. Короткоживучі ізотопи швидко розпалися, що сприяло швидкому зниженню радіації.

Вибух зруйнував близько 70% будівель (14 000 із 52 000 були повністю зруйновані). Вогняна буря знищила дерев'яні споруди, а теплове випромінювання спричинило опіки та пожежі на відстані до 3 км. Площа значних руйнувань після вибуху становила близько 13 км² (повне або часткове руйнування будівель у радіусі 2 км). Однак Хіросіма була швидко відбудована, і вже в 1950-х роках стала придатною для життя, оскільки рівень радіації знизився до безпечного, а більша частина радіонуклідів розсіялася або розпалася. Нині в місті проживає близько 1,2 млн осіб.

Вибух на ЧАЕС зруйнував лише 4-й енергоблок і частину прилеглих будівель, але основним наслідком стало тривале забруднення радіонуклідами. Пожежа тривала 9 днів, посилюючи викиди. Після аварії на ЧАЕС викид радіонуклідів зачепив величезну територію, включно з Україною, Білоруссю, Росією та частинами Європи.

Зона відчуження навколо ЧАЕС становить близько 2600 км (30-кілометровий радіус), але радіоактивні опади поширилися на мільйони гектарів, включно з 5 мільйонами гектарів сільськогосподарських земель, виведених із обігу.

Зона відчуження залишається непридатною для постійного проживання. За оцінками, повне очищення території триватиме сотні або тисячі років, а в деяких

місцях, з історичної перспективи, швидше припинить існування людство, ніж там стане безпечно жити.

Основними радіонуклідами, викинутими в довкілля (велика кількість довгоживучих ізотопів осіла в ґрунті та воді), були:

- йод-131 — період напіврозпаду 8 днів (основна загроза в перші тижні);
- цезій-137 — період напіврозпаду 30 років (повний розпад ~300 років);
- стронцій-90 — період напіврозпаду 28,8 року;
- плутоній-239 — період напіврозпаду 24 110 років;
- америцій-241 — період напіврозпаду 432 роки (концентрація зросла з часом через розпад інших ізотопів).

Підсумок: Хіросіма та Чорнобиль — два різні типи ядерних катастроф. Хіросіма постраждала від одномоментного ядерного вибуху, що спричинив миттєві руйнування та жертви, але з мінімальним довгостроковим забрудненням. Чорнобиль став найбільшою техногенною катастрофою через тривалий викид радіонуклідів, що зробило зону відчуження непридатною для життя на багато століть. Хіросіма швидко відновилася, тоді як Чорнобильська зона залишається символом довгострокових екологічних наслідків ядерної аварії.

Безбар'єрність як прояв дорослості суспільства

Безбар'єрність — нова суспільна норма, що потребує змін у нашій свідомості, зокрема відмови від стереотипних суджень і узагальнень. Для її утвердження важливо проводити інформаційні, просвітницькі та заохочувальні заходи, які допоможуть покращити існуючу комунікативну етику.

У 2021 році було прийнято Національну стратегію зі створення безбар'єрного простору в Україні до 2030 року та затверджено план заходів з її реалізації.

Побудова безбар'єрного середовища є одним із ключових принципів післявоєнної відбудови.

У різні періоди життя кожен із нас може стикнутися з бар'єрами — фізичними (незручна інфраструктура), психологічними (упередження та стереотипи), економічними (несправедлива оплата чи відмова в роботі), інформаційними (незрозуміла відповідь на запит), цифровими (відсутність інтернету в сільській місцевості) тощо.

Повномасштабна війна загострила важливість доступності у всіх сферах суспільства й збільшила запит на безбар'єрні рішення. Це стосується, зокрема, умов евакуації, доступу до укриттів, економічної та соціальної підтримки, зручних і доступних послуг, адаптації ветеранів та ветеранок до цивільного життя.

Безбар'єрність — це концепція, що передбачає створення умов, у яких усі люди, незалежно від їхніх фізичних, сенсорних, інтелектуальних чи інших особливостей, мають рівний доступ до різних аспектів суспільного життя. Це шлях до формування комфортного середовища, де немає обмежень і кожна людина має можливість реалізувати свій потенціал.

Види безбар'єрності:

- Фізична — доступність будівель, транспорту, громадського простору та інших об'єктів для всіх соціальних груп.
- Інформаційна — доступність

інформації в різних форматах із використанням технологій, що враховують потреби людей з порушеннями зору, слуху тощо.

- Цифрова — доступність швидкісного інтернету, можливість отримувати онлайн-послуги, розвиток цифрових навичок.
- Суспільна та громадянська — рівні можливості участі всіх людей, їхніх об'єднань та окремих суспільних груп у житті громад і держави.
- Освітня — рівні можливості та вільний доступ до освіти, зокрема освіти протягом життя, створення інклюзивного освітнього середовища.
- Економічна — умови та можливості для працевлаштування, підприємництва чи самозайнятості для всіх груп населення.

Визначити ключові проблеми та сформулювати рішення для їхнього розв'язання покликана Національна стратегія зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, реалізація якої триває попри війну.

Очікуваними результатами її виконання є визначення та суспільна підтримка стратегічного курсу держави у сфері створення безбар'єрного простору. Послідовна реалізація Стратегії дасть можливість кожній людині:

- отримати безперешкодний доступ до об'єктів фізичного оточення і транспорту;
- мати можливість безперешкодного пересування на рівні громади, району, області та міжрегіональному рівні;
- отримувати інформацію у доступний спосіб;
- мати спрощений доступ до цифровізованих та аналогових адміністративних, соціальних та інших послуг;
- володіти необхідними навичками та знаннями для отримання послуг і інформації в різних форматах;
- отримати рівні умови участі у всіх сферах суспільного життя;

— користуватися якісними соціальними, освітніми, комунальними, транспортними, фінансовими, правничими, безпековими, адміністративними послугами, а також послугами у сфері громадського здоров'я, охорони здоров'я, цивільного захисту та медіа;

— отримати рівні можливості для підключення про своє здоров'я, занять фізичною культурою та спортом;

— мати рівні можливості для культурного, мистецького та/або креативного вираження, провадження культурної діяльності, доступу до культурних послуг, цінностей, об'єктів спадщини та інформації про них;

— брати участь у політичних процесах та громадській діяльності, зокрема молоді;

— мати належний захист прав людини, включаючи права жінок і чоловіків, хлопців та дівчат, зокрема осіб з інвалідністю;

— отримати рівні можливості та вільний доступ до освіти, у тому числі освіти протягом життя;

— мати можливості у сфері зайнятості та підприємницької діяльності.

У результаті реалізації Стратегії:

— безбар'єрність стане наскрізним принципом державної політики та включатиметься до всіх довгострокових рішень і програм на національному та місцевому рівні;

— кошти державного та місцевих бюджетів спрямовуватимуться на товари, роботи та послуги, що відповідають принципам безбар'єрності;

— буде отримано актуальну інформацію про стан доступності будівель, інфраструктури, транспорту, інформації, електронних публічних послуг для планування програм та інвестицій у створення безперешкодного середовища;

— затверджуватимуться та впроваджуватимуться стандарти доступу до товарів і послуг, що пропонуються приватним сектором.

Персонал АЕС потребує захисту в умовах збройної агресії

У липні 1987 року в Чорнобилі розпочався суд над керівниками Чорнобильської АЕС, які, за версією радянської юриспруденції, несли виняткову провину за аварію на 4-му енергоблоці станції.

Як це не дивно, сьогодні, 39 років потому, тема «чорнобильського суду» набуває нової актуальності.

Але спочатку пригадаємо деталі.

Аварія на енергоблоці № 4 Чорнобильської АЕС сталася 26 квітня 1986 року під час проведення проектних випробувань однієї із систем забезпечення безпеки. Підкреслимо окремо: безпосередньо електро-технічні випробування на момент, коли сталася аварія, вже було завершено.

Ця система безпеки передбачала використання залишкової енергії обертання турбогенераторів, що зупиняються, для вироблення електроенергії в умовах двох одночасних аварійних ситуацій: повної втрати електропостачання АЕС, зокрема головних циркуляційних насосів і насосів системи аварійного охолодження реактора, або максимальної проектної аварії (розрив трубопроводу великого діаметра циркуляційного контуру реактора).

Проектом передбачалося, що у разі відключення зовнішнього електроживлення електроенергія, що виробляється турбогенераторами за рахунок залишкового обертання, подається для запуску насосів, що входять до системи аварійного охолодження реактора. Це забезпечило б гарантоване охолодження реактора.

На ЧАЕС спроби подібних випробувань були й до аварії 1986 року. Власне, аварія сталася під час четвертої спроби. Перша спроба у 1982-му показала, що напруга під час вибігу падає швидше, ніж планувалося. Наступні випробування, що проводилися після доопрацювання обладнання турбогенератора у 1983-1985 роках, також з різних причин закінчувалися невдало.

Серед чорнобильських міфів один з найрозповсюдженіших — міф щодо «абсолютної ненауковості, необґрунтованості та неузгодженості з технічними кураторами й розробниками обладнання» програми випробувань. Насправді сумнозвісне випробування режиму вибігу ротора турбогенератора було запропоновано генеральним проєктувальником (московським інститутом «Гідропроект») як до-

даткова система аварійного електропостачання.

І ось тут починається найцікавіше: цей режим не було відпрацьовано або впроваджено на АЕС із РБМК. Науково-дослідний інститут на-працьовував інформаційну базу для обґрунтування певних технічних розробок, котрі мали вдосконалити турбінне обладнання. Жодними документами співпраця проєктувальника (інституту) з виробником (у даному випадку АЕС) не регламентувалася.

Це вже потім, після аварії 1986 року, було видано низку документів, які регламентували проведення випробувань на ядерних об'єктах — але на момент ухвалення рішення щодо четвертого етапу випробувань на ЧАЕС цих регламентів не існувало. Однак це не завадило під час «чорнобильського суду» винести звинувачення та вироки, виходячи саме з них.

І перш ніж повернутися до сьогодення, варто згадати ще один сумний і водночас цікавий епізод.

На лаві підсудних перебували: директор станції Брюханов, головний інженер Фомін, його заступник Дятлов, начальник реакторного цеху Коваленко, начальник зміни станції Рогожкін та інспектор Держатоменергонагляду Лаушкін. Їх судили за статтею 220 КК УРСР за неправильну експлуатацію вибухонебезпечних підприємств.

Але атомні електростанції за жодною інструкцією не належали до вибухонебезпечних об'єктів — це зробила судово-технічна експертна комісія заднім числом для «зручності обвинувачення».

Було зрозуміло: суд вирішить так, як вирішили нагорі. Звичайно, ніхто сьогодні не ставить під сумнів провину в аварії тодішнього керівництва ЧАЕС, але вироки підсудним були винесені точно не за те, у чому вони були винні.

Що в контексті сьогодення особливо важливо в тих давніх подіях: якби смерть не врятувала від ганьби, на лаві підсудних опинилися б і начальник зміни блоку Олександр Акімов, і СІУР Леонід Топтунов, і начальник зміни реакторного цеху Валерій Перевозченко. Родинам кожного з них надійшов лист із прокуратури: «Кримінальне переслідування припинено на підставі статті 6 п. 8 Кримінально-процесуального кодексу УРСР 28 листопада 1986 р.» — тобто у зв'язку зі смертю обвинуваченого.

Усі ці люди стали заручниками системи — проте, на жаль, працівники АЕС залишаються заручниками недосконалого законодавства й досі.

...Лютий 2022-го. У ніч на 24-те чергова зміна поїхала на промисловий майданчик станції працювати. За 8 годин усі працівники тієї зміни опинилися в окупації. Працівники ЧАЕС повернулися до Славутича лише 20 березня, три з половиною тижні по тому. Це була ротація персоналу, в рамках якої на заміну виснаженим бранцям йшли добровольці, котрі розуміли: обладнання станції треба обслуговувати попри усе.

Пізніше, після звільнення Київщини, значну кількість тих, хто працював ці страшні зміни, було нагороджено урядовими відзнаками, медалями, орденами.

Їм пощастило, що Чорнобильський майданчик перебував в окупації лише 36 діб, і нікому не спало на думку звинуватити їх у... колабораціонізмі.

У сучасному українському та світовому законодавстві надто багато «білих плям», які породжують невідомість у ситуаціях, котрі вже утворилися й, імовірно, можуть утворюватися в подальшому на тлі ядерного тероризму, вчиненого тими чи іншими державами. Прецеденти, створені російською агресією проти України, можуть бути лише початком, оскільки досі не отримали гідної та, головне, дієвої реакції світової спільноти.

Проблема, з якою стикаються усі працівники АЕС (в Україні — Чорно-

бильської та Запорізької атомних), полягає в очевидному протиріччі:

- персонал ядерних об'єктів у разі окупації не може залишити об'єкти без управління, оскільки це з великою імовірністю призведе до ядерної/радіаційної катастрофи;
- залишаючись на робочих місцях, персонал підкоряється окупантам, виконує їхні вказівки, а відтак формально може потрапити під звинувачення в колабораціонізмі.

Насправді існує низка міжнародних документів, які певним чином торкаються цієї проблеми. Проте у 2022 році світ уперше зіткнувся із ядерним тероризмом на рівні держави, тому й законодавчий інструментарій виявився недосконалим.

По-перше, йдеться про Женевські конвенції (IV конвенція про захист цивільного населення). Згідно з документом, окупаційна влада зобов'язана забезпечувати на окупованих територіях безпеку та порядок, включно з функціонуванням критичної інфраструктури. Суттєвим недоліком положень Конвенції є відсутність чіткого регулювання щодо ядерних об'єктів.

По-друге, Конвенція про ядерну безпеку (1994 року ухвалення) зобов'язує державу забезпечувати безпеку ядерних установок. Цей документ також має суттєвий недолік: він не враховує ситуацію збройного конфлікту чи окупації.

По-третє, у Кодексі кримінального законодавства України колабора-

ціонізм визначається як добровільна співпраця з окупантами, що карається кримінально. Формулювання цього документа мають суттєві недоліки, не усунуті й досі, на дванадцятomu році російсько-української війни та четвертому році повномасштабної агресії Росії проти України: у Законі немає винятку для вимушеного виконання критичної роботи, якою є, зокрема, й безпечна експлуатація АЕС.

Для того, щоб атомники припинили бути заручниками системи вже в нових реаліях, вищий законодавчий орган України, Верховна Рада, має розробити та внести необхідні зміни до чинного законодавства.

Що потрібно змінити

1. Внести уточнення до Кримінального кодексу України, зокрема в розділ, що містить статті щодо колабораціонізму (наприклад, ст. 111-1). Цілком логічним було б прописати виняток: «Не вважається колабораціоністською діяльністю вимушене продовження роботи на критичних об'єктах інфраструктури, включно з ядерними установками, — за умови відсутності добровільної співпраці з окупаційною владою, агітації, пропаганди, передачі інформації, а також за наявності документального підтвердження спроб мінімізації контакту з окупаційною адміністрацією».

2. До Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» додати розділ «Про функціонування об'єктів в умовах

тимчасової окупації або форс-мажору», де передбачити механізм документування діяльності персоналу, зв'язок з українськими органами нагляду та статус співробітників за умов загрози окупації чи її настання.

Стаття 25/25-1 могла б мати такий вигляд:

«Функціонування ядерних установок в умовах тимчасової окупації»

— У разі тимчасової окупації території, на якій розташовані ядерні установки, персонал таких об'єктів зобов'язаний продовжувати діяльність, спрямовану на підтримання ядерної та радіаційної безпеки, і за можливості підтримувати зв'язок з відповідними центральними органами виконавчої влади України.

— Така діяльність не може вважатися порушенням законодавства, якщо вона здійснюється виключно в інтересах запобігання ядерним інцидентам, катастрофам або шкоді життю і здоров'ю населення.

— Центральні органи виконавчої влади з питань ядерного регулювання зобов'язані вести реєстр працівників, які залишаються на об'єктах під час окупації, та забезпечувати їх подальший правовий захист».

3. Не зайвим було б запровадити спеціальний порядок міжнародного контролю та статусу ядерних об'єктів у зоні конфлікту. Робочим механізмом для цього могли б бути:

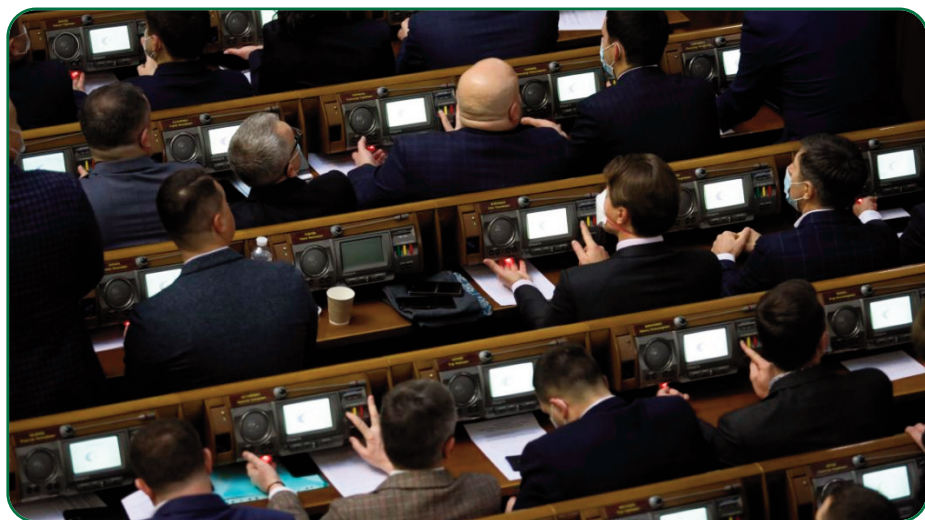
- резолюції МАГАТЕ;
- ініціативи в рамках ООН;
- нові протоколи до Женевських конвенцій чи Конвенції про ядерну безпеку.

Особливо важливим є створення реєстру персоналу, який залишився на об'єктах, — для правового захисту людей, які опинилися у складних та небезпечних обставинах з причин виробничого характеру.

Абсолютно необхідним є й розробка технічних можливостей для створення та забезпечення постійного функціонування віддаленого контролю/зв'язку з Києвом, навіть за фізичної окупації ядерного об'єкта.

Ідеальним варіантом було б призначити уповноваженого омбудсмена у справах ядерної інфраструктури в зоні збройного конфлікту.

Напевно, стати ініціатором подібної законодавчої ініціативи могла б «Атомпрофспілка», демонструючи тим самим готовність до захисту інтересів працівників АЕС в нових умовах гібридних війн.

НОВИНИ ЧАЕС

Офіційне видання
ДСП «Чернобильська АЕС»

Відповідальний за випуск: Віталій Медвідь

Над номером працювали: Майя Руденко,
Денис Ланько, Віталій Медвідь

Зворотній зв'язок:
m.rudenko@chnpp.gov.ua
+380 4593 441 50

Ukraine
NOW ua

Видання засновано у 1995 році. Видається на виконання ст. 10. «Права громадян та їхніх об'єднань на одержання інформації у сфері використання ядерної енергії та радіаційної безпеки» Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» та на підставі ч.3 ст. 15 Закону України «Про медіа».